

Vurdering og testing av svelgefunksjon etter hjerneslag.		
1. Definisjon	Andel pasienter som har blitt testet vedrørende svelgefunksjon etter hjerneslag	
2. Sektor	Spesialisthelsetjeneste	
3. Fagområde	Somatisk helse	
4. Type	Prosess	
5. Primær dimensjon av kvalitet (Velg en)	Tilgjengelig og rettferdig fordelt	
6. Evt. sekundær dimensjon av kvalitet	Trygg og sikre	
7. Fokuserområde		
Godkjenning		
8. Godkjent dato først gang	November 2016, Saksnr i 360 – 13/10391	
9. Godkjent av	Helsedirektoratet	
10. Revisjonshistorikk	1.0 – november 2016 etablert som ny kvalitetsindikator	
Faglig begrunnelse/målsetning		
11. Begrunnelse for valg	Redusert svelgefunksjon medfører fare for aspirasjon og lungebetennelser (1). Ifølge nasjonale retningslinjer (2) og det nasjonale pasientsikkerhetsprogrammet for behandling av hjerneslag, bør alle akutte pasienter med hjerneslag observeres og testes systematisk for eventuelle svelgevansker før de blir gitt mat eller drikke. Noen pasienter har svært nedsatt bevissthet og er dermed ikke mulige å teste. Andre har så minimale utfall at de ikke har funksjonsrestriksjoner som medfører svelgeproblemer. For disse pasientene er det derfor ikke relevant med en systematisk testing, men å gjøre en vurdering som begrunner at testing ikke er gjennomført. Ordlyden for denne indikatoren er slik at både testing og vurdering defineres som «utført».	
12. Målsetning	Høy måloppnåelse på 95 % er valgt, da en slik vurdering/testing av svelgefunksjon bør kunne gjennomføres på de fleste pasientene. 85 % er valgt som moderat måloppnåelse.(3).	
13. Målgruppe for denne indikatoren (Beskriv formål med denne indikatoren per aktuell målgruppe)	13.1. Politiske aktører	Politiske aktører blir varslet på et overordnet nivå om nasjonale retningslinjer ikke etterfølges.
	132. Ledelse i sektor	Ledelsen i helsesektoren har sørge for ansvaret for utøvelse av helsetjenesten og at nasjonale retningslinjer etterfølges. De kan styre og omprioritere ressurser for å sikre at helsetjenesten utøves i tråd med nasjonale anbefalinger.
	13.3. Helsepersonell	Helsepersonell skal benytte resultatene for å forbedre sin praksis og gjennomføre lokalt forbedringsarbeid.
	13.4. Innbygger/pasient/bruker/pårørende/media	Pasienter, brukere- og pårørende får informasjon om hvorvidt helsetjenesten utøves i tråd med nasjonale faglige retningslinjer. Offentligheten får innsikt i kvaliteten på helsetjenestene, og se at pasientsikkerheten i helsetjenestene ikke har uønsket variasjon i landet.
14. Begrepsavklaringer	Hjerneslag , apopleksi, fellesbetegnelse på sykdomstilstander som skyldes en plutselig forstyrrelse av blodsirkulasjonen i hjernen (hjerneinfarkt eller hjerneblødning). Dette medfører vanligvis akutte symptomer i form av for eksempel lammelser eller andre uttrykk for en endret funksjon i større eller mindre deler av hjernen. De symptomene pasienten har, kan fortelle om hvor i hjernen skaden har oppstått (4)	
Beregning		
15. Utvalg i fokus (teller)	Antall pasienter som har fått testet svelgefunksjon etter hjerneslag (ICD-10 kode- I61, I63 I 64)	
16. Sammenligningsgrunnlag (nevner)	Alle pasienter med hjerneslag (ICD-10 kode- I61, I63 I 64) som er utskrevet fra samme sykehus i live i perioden og registrert i Norsk hjerneslag register	
17. Hovedmåltall	Andel pasienter som har fått testet svelgefunksjon etter hjerneslag	
18. Andre måltall	Alle pasienter med hjerneslag som er behandlet i samme sykehus i perioden	
19. Presiseringer rundt utvalg	Alle andre pasienter, inklusive pasienter med transitoriske iskemiske anfall (ICD-10: G45 transitorisk iskemisk anfall (TIA)) og pasienter med akutt hjerneslag som bi-diagnose, ekskluderes. Det vil si at de ikke inngår i teller og/eller nevner ved beregningen av måloppnåelse på denne indikatoren. Dette gjelder pasienter som utskrevet med antikoagulasjon eller planlagt oppstart innen 14 dager.	

20. Manglende rapportering	I følge dekningsgrad analyser utført av Norsk hjerneslagregister i 2015, så rapporterer alle sykehus som behandler akutt hjerneslag (51 sykehus) til registeret. Dekningsgraden er på 84 % på landsbasis i forhold til Norsk pasientregister når det gjelder antall pasienter som er innrapportert til Norsk hjerneslagregister. 44 sykehus hadde dekningsgrad over 70 % og for disse sykehus var samlet dekningsgrad 88 %. 5 sykehus hadde dekningsgrad under 70 % (3)
21. Teknisk beregning av indikator	Ikke relevant
22. Nivå for publisering eksternt	Landet, helseregion, helseforetak, sykehus
23. Standard klassifikasjoner	ICD-10 diagnosekoder: ICD-kodeverket er den internasjonale statistiske klassifikasjonen av sykdommer og beslektede helseproblemer. Kodeverket er et redskap for systematisk klassifisering og registrering av sykdommer og beslektede helseproblemer. (5) RESH register: Register for enheter i spesialisthelsetjenesten. RESH inneholder det administrative organisasjonskartet for den statlige finansierte helsetjenesten i Norge. Den enkelte enhet som registreres i databasen får tildelt en unik identifikator kalt RESH-id. RESH-id opprettes på samme måte som HER-id i Adresseregisteret, og er et løpenummer som opprettes når en ny enhet/avdeling registreres. Denne RESH-iden beholdes for alltid, selv om enheten flytter og blir underlagt et annet helseforetak, en annen klinikk/avdeling, eller legges ned.(6)
Datainnsamling/kilder	
24. Datakilder	Norsk hjerneslagregister
25. Bearbeiding/revisjon av data	Norsk hjerneslagregister i samarbeid med Nasjonalt register over hjerte- og kar lidelser, Norsk pasientregister og Helsedirektoratet
26. Type datakilde og lovhjemmel	Forskrift om innsamling og behandling av helseopplysninger i Norsk pasientregister (Norsk pasientregisterforskriften) (7) Forskrift om innsamling og behandling av helseopplysninger i Nasjonalt register over hjerte- og karlidelser (Hjerte- og karregisterforskriften). Det er en lovpålagt oppgave for alle sykehus som behandler pasienter med akutt hjerneslag å registrere sine pasienter i dette nasjonale registeret (iht. forskriften).(8)
27. Hyppighet for innsamling av data hos datakilde	Løpende
28. Aktualitet og hyppighet ved publisering som nasjonal kvalitetsindikator	Halvårlig i 2016.
Tolkning av tallene	
29. Sammenlignbarhet over tid og sted	Resultater for denne indikatoren egner seg for å følge utviklingen ved eget sykehus over tid samt for sammenligning mellom behandlingssteder Kan ikke brukes for valg av sykehus, siden dette dreier seg om øyeblikkelig-hjelp innleggelse.
30. Feilkilder og usikkerhet	<ul style="list-style-type: none"> - Ulik prioritering og organisering ved det enkelte sykehus som tar i mot og behandler pasienter med akutt hjerneslag. - Feildiagnostisering av hjerneslag slik at pasienter som ikke har hjerneslag blir registret i Norsk pasientregister.¹ - Ulik kodepraksis når det gjelder koding av hjerneslag som hoved eller bi diagnoser - Ulik dekningsgrad, dvs i hvor stor grad med atrieflimmer utskrevet med antikoagulasjon etter hjerneinfarkt innregistreres i Norsk hjerneslagregister.
31. Særskilt informasjon for tolkning av denne indikatoren	
32. Relaterte indikatorer	Reinnleggelse innen 30 dager for eldre pasienter etter sykehusinnleggelse for hjerneslag; Overlevelse 30 dager etter innleggelse for hjerneslag; Behandlet i slagenhet; Lipidsenkende behandling etter hjerneinfarkt; Blodtryksenkende behandling etter hjerneslag
Videreutvikling	
33. Videre utvikling av datakilder/indikator	God dekningsgrad i innrapportering til Norsk hjerneslagregister og korrekt koding av diagnoser som innrapporteres til Norsk pasientregister er viktigst for videreutvikling av både Norsk hjerneslagregister og Norsk pasientregister. Registeret har som et av målene å publisere kvalitetsindikatoren tertialvis fra og med 2017. Det er ønskelig å publisere komplett i tallene per sykehus. Sykehusene ved lav dekningsgrad kan ha stor grad av usikkert i resultatene.
Publisering	
34. Publiseringsarena	www.helsenorge.no

¹ Norsk pasientregister er dataleverandør til basisregister. Ulik registrering i hjerneslagregister og Norsk pasientregister er en mulig feilkilde, også for dekningsgradanalyser.

35. Andre publiseringsarena	http://www.stolav.no/norskjhjerneslagregister http://www.fhi.no/helseregistre/hjerte-og-karregisteret
Referanser	
36. Referanser	<ol style="list-style-type: none"> 1. Geeganage C, Beavan J, Ellender S, Bath PMW. Interventions for dysphagia and nutritional support in acute and subacute stroke. Cochrane Database of Systematic Reviews 2012, Issue 10. Art. No.: CD000323. DOI: 10.1002/14651858.CD000323.pub2. 2. Nasjonal faglig retningslinje for behandling og rehabilitering ved hjerneslag https://helsedirektoratet.no/retningslinjer/nasjonal-faglig-retningslinje-for-behandling-og-rehabilitering-ved-hjerneslag 3. Årsrapport 2014. Norskjhjerneslag register. http://www.kvalitetsregistre.no/getfile.php/Norsk/Bilder/Offentliggj%C3%B8ring%202015/%C3%85rsrapport%202014%20Hjerneslag%20NY%281%29.pdf 4. Store medisinske leksikon https://sml.snl.no/lipidsenkende_midler 5. Finnkode- Helsedirektoratet medisinske kodeverk https://finnkode.helsedirektoratet.no/# icd10 ICD10SysDel 2599863 flow 6. RESH https://helsedirektoratet.no/helseadministrative-registre/register-for-enheter-i-spesialisthelsetjenesten-resh 7. Forskrift om innsamling og behandling av helseopplysninger i Nasjonalt register over hjerte- og karlidelser (Hjerte- og karregisterforskriften) https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2011-12-16-1250/KAPITTEL_1#KAPITTEL_1 8. Forskrift om innsamling og behandling av helseopplysninger i Nasjonalt register over hjerte- og karlidelser (Hjerte- og karregisterforskriften) https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2011-12-16-1250/KAPITTEL_1#KAPITTEL_1